

يەريقان:

هيچ شتيك له هونەر ساردم ناكاتەوه

يەريقان نۆرهدين، ساڵی ١٩٩١ له
هه‌له‌بجه له‌دايکبووه، به‌شی ميوزيکي
په‌يمانگای هونەرە جوانه‌کانی سلیمانی
ته‌واوکردووه، ئیستا خۆشدکاری
قۆناغی دووهمی کۆلیژی هونەر له
زانکۆی سلیمانی، هاوکات ژەنیاری
هه‌ریه‌ک له‌ ئامێره‌کانی ساز، تار و
پیانویه. وه‌ک خۆی باسیده‌کات له
ته‌مه‌نی چوار ساڵی خولای هونەر
بووه، دواتر به‌شداری خولی
هاوینه‌ی منداڵپاریزی کوردستانی
له‌ به‌شی ميوزیک کردووه و له
ساڵی ٢٠٠٢ به‌شداری فيستیفاڵی
کۆرس و گۆرانی منداڵانی
کردووه. له‌م دیمانه‌یه‌شدا
وه‌لامی چهند پرسياړيکي
گۆفاری گولان ده‌داته‌وه.

دیمانه: زیاد که‌ريم

کردوو، چونکه شتیکی سەرەکی نەبوو لە ژیاڵ و زۆر گۆم پێنەداو، نامەوئ لە یەك روووە تێروانین بۆ عەشق بکەم، کاتێک تۆ عاشقی کەسێک دەبیت مەرج نییە ئەو تەنیا پەيوەندییەکی خۆشەویستی باو بێت و یەكسەر بیر لە هاوسەرگیری بکەیتەو.

* تاییەتەندییەکانی شاسواری خەوێنەکان چین؟

ئەگەر لە داھاتوو بیر کردنەوێم گۆرا و گەیشتم بە خەوێنەکانم و بیرم لە ژیاڵی هاوسەریی کردوو، ییگومان هەز دەکەم لە باری هونەریدا ئیش بکات، چونکه تێگەیشتمنی زیاتری بۆ کاری من دەبیت جگە لەو تەنیا نامەوئ خیانەتم لێ بکات، چونکه خیانەت زۆر قورسە، نە کێشەم لە گەڵ رەزایی و دلپێسی و هیچ گەرفتیکی دیکە نییە.

* لە گەردەلول وەك ئەكتەر دەرکەوتی، بە نیازی بەردەوام بێ لە نوێن؟

- من هەست دەکەم گەیشتوومەتە قۆناغێک کە دەزانم چیم دەوێت، کاری من تەنیا گۆرانی وێنە، هەز دەکەم دەرەفتم بۆ پرەخسە و تووشی هیچ گەرفتیکی نەبەو بۆ ئەوێ بتوانم سالی هیچ نەبیت دوو بەرھەم پێشکەش بکەم کە لە هەموو تەمەنەکان بە دلیان بێت.

* گەردەلول وای لێکردی یەكەم گۆرانی تۆمار بکە و پێشکەشی بکە؟

- پێش گەردەلولیش من گۆرانیم بۆ هونەرمەندیێ گوتووێک ئەو کاتە دەرکەم پاکتر بوو، وتی تۆ ییگومان دەبی گۆرانی بلیتی منیش زۆر خۆشەال بووم، کە بەشداریم لە (گەردەلول) کرد مامۆستا جەلیل دەنگی من زۆر بە دل بوو ئەمەش وایکرد کە شەرم نەکەم لە بەردەم کامیرا، چونکه بە شەرم کردن دەنگت زۆر تێکدەچێت، دواتر دەم بیست لە تۆرە کۆمەلایەتیەکان و پەنجەکان رەنگدانەوێیەکی باشی هەبوو لە نیو جەماوەر، هەرچەندە من لە ۲۰۱۲ بەرنامەم هەبوو کە کاریکی تاییەتی خۆم ئەنجام بەدم، بەلام بە هیچ شۆپەیک بۆم نەدەرەخسا کە ئەم کارە بکەم.

* یەكەم بەرھەمەت چۆن بڵاوکردوو؟

- یەكەم بەرھەمی خۆم گۆرانی (نەچو) یە کە گۆرانیەکی لوورییە و سەرەتا لە لایەن هونەرمەندی گەورە کۆچکردو کورد حیشمەتوولای لۆر نەژاد، وتراوو ناوازی بۆ دانراو. گەورەیی و جوانی ئەو گۆرانییە و ئەو هونەرمەندە وای لێکردم کە دووبارە بە شۆوازیکی نوێو کاری تیا بکەم، هەرچەندە من دلۆپێک نیم لەو دەریایە دەنگی ئەو گەورە هونەرمەندە، بەلام بە هیوام بە دلێ هەموو لایەك بێت.

* گرفت و ناستەنگەکان ساردت ناکەنەو لە کاری هونەری؟

- هەرگیز هیچ شتیێک لە هونەر ساردم ناکاتەو وەك نەبوونی سۆنەسر و بچ بەلێنی، رەنگە لە چواردوورەکەت کۆمەلە شتیێک هەبێت ساردت بکەنەو، بەلام هیچ شتیێک من سارد ناکەنەو لە کاری هونەری.

* دەلێن تەمەنی مندالیت جیاواز بوو لە گەڵ مندالانی دیکە و لە تەمەنی مندالیش وەكو گەورەیک رەفتارت کردوو، هۆکار چی بوو؟

- من تەمەنی چوار سالیێم بیر دێتەو، ئەو کاتە هەمیشە مانیکی بێدەنگمان هەبوو و کەشوەوای مالهەمان بێدەنگی تێیدا زال بوو، باوکم هەمیشە گۆی لە گۆرانی رۆژەلاتی دەگرت، رەنگە ئەمە هۆکاری ئەو رەفتارانە من بێت، زۆر شتی ئەو سەردەمە ئیستاش کاریگەریی بەسەر منەو هەبوو بۆ نمونە بێدەنگی و هەز کردن بە گۆرانی رۆژەلاتی و زۆر شتی دیکەش.

* ئەو پرسیارانە چی بوون کە لە مندالیدا لە خەیاڵتدا دەخولانەو و دەوێست بیکە، بەلام ئەو بێدەنگییە رێگر بوو لە بەردەمەت بۆ ئەوێ نەیدرکێتی؟

- ئەوێ بیرم بێت لە مندالییەو تا ئیستاش، بەلام بە رێزەیکە کەمتر بەردەوام بیرم لە گەردوون کردوێتەو، گەردوون چییە و چۆن دروستبوو، زۆر بە قوولی دەچووێ نیو ئەو جۆرە بیرکردنەوانە، هەروەها بە مندالی زۆر بە شوو و ئیواران کاتی خۆر ناوایوون دلێ تەنگ دەبوو و هەزەم لەم دوو کاتە نەبوو هۆکارەکەشی نازانم چی بوو، کە ئیوارە دەهات هەندێک جار دەگریام و دەخەوتم، بەلام ئیستا بە پێچەوانەو هەز دەکەم گشت کارەکانم بە شوو ئەنجام بەدم تەنانەت نان خواردنیشم بە شووان پێخۆشترە بگرە هەز ناکەم بە شوو بخەوم و بە هیوام لە داھاتوودا بتوانم گۆرانی بۆ شوو بلیم.

* لە مندالیدا هەزرت کردوو بەگەیت بە لوتکە و ببیت بە کەسێکی ناسراو، لە ئیستادا ئەو هەز و خولایەت بە کوێ گەیشتوو؟

- راستە، خۆشە کە بەگەیت بە لوتکەیکە کە تۆ بە تەواوی هەست بکەی خەمەت بە شتیێک بکەي کە سوودی بۆ ولاتەکەت و ئەو بوارە هەبێت کە تۆ کاری تێدا دەکەي، خۆشەختانە بە پێی ئیش کردنم تا ئیستا بۆ من باش بوو، چونکه هەست دەکەم لە باری گۆرانی و موزیک لە سەرتادام، من دەمەوئ زیاتر ئەوانەي تەمەنیان لە سەرووی منە گۆی لە بەرھەمەکانم بگرە، بەلام هەزە من بەوێ لە لوتکە بێ ئەو ناگەییەتیێ کە من بێم بە ئەستێرەیکە ناسراو لە نیو خەلێک، لە کوردستان ئەستێرەمان هەبە، بەلام بەرھەمەکانی لەو ئاستەدا نییە کە مایەي گۆنکرتنی هەموو خەلێک بێت.

* تۆ لە کامە قۆناغی خوێندلن بەر خۆشەویستی کەوتی؟

- درۆیە گەر بلیم من تا ئیستا کەسێکم خۆش نەویستبێ، لە تەمەنی هەژدە سالیێدا کەسێکم بە دل بوو کە دەبیینم و هاوڕێمە بێ ئەوێ پەيوەندییمان هەبێت وەك ئەوێ بلیتی شتیێکی رۆحی و خەیاالی بێت، لە خۆشەویستیەکی تاکالیەندە ژیاوم، تا ئیستاش ئەم خۆشەویستیەیم نەدرکاندوو، بەلام بەو شۆپەیکە نەبوو کە بلیم ژیاومی داگیر

کاری من تەنیا گۆرانی وێنە،
هەز دەکەم دەرەفتم بۆ پرەخسە
و تووشی هیچ گەرفتیکی نەبەو
بۆ ئەوێ بتوانم سالی هیچ
نەبیت دوو بەرھەم پێشکەش
بکەم کە لە هەموو تەمەنەکان
بە دلیان بێت

درۆیە گەر بلیم من تا ئیستا
کەسێکم خۆش نەویستبێ، لە
تەمەنی هەژدە سالیێدا کەسێکم
بە دل بوو کە دەبیینم و
هاوڕێمە بێ ئەوێ پەيوەندییمان
هەبێت وەك ئەوێ بلیتی شتیێکی
رۆحی و خەیاالی بێت، لە
خۆشەویستیەکی تاکالیەندەدا
ژیاوم

جنيقهەر لۆرانس بە توندى دژى گەندەلى دەووستيتەو

رەخنە گرتن لە حكومهتى
ئەمريكا لەلايەن هونەرمەند و
ئەستێرەكان لەكاتى ھەلەمەتەكانى
ھەلېژاردن و دواى ھاتنى دۇنالڊ
ترەمپ خەرىكە دەيتە دياردە،
دوايىنيان ئەستېرەى ناسراوى
ھۆلېۆد جنيقهەر لۆرانس بوو كە
لە تۆرى كۆمەلايەتى فەيسبوك
ھېرشىكى توندى كردە سەر
حكومهتى ئەمريكا و بە گەندەلى
تۆمەتبارى كرد.

لۆرانس ھەلېۆستىكى توند
و يەكلاكەرەوى نواندوو و
لە فەيسبوك نووسىيەتى:
زۆر كەس لە حكومت ھەن
دەسلەت و پارەيەكى زۆريان
ھەيە، بەلام بۆ بەرژوھەندى
خۆيان بەكارى دەھينن، نەك
بۆ بەرژوھەندى مەللەتى
ئەمريكا.
لۆرانس لەگەل نووسىيەكەى
فېدېيۆيەكى بلاوكرىدبۆو
و باس لە كچىك دەكات
كە كچەكەى خۆى لە
نەشتەرگەرى كردنەوى دڭ

لە دەستداه بە ھۆى كەمتەر خەمى
كارمەندانى نەخۆشخانەيەك، ھەرچەندە
نەم نەخۆشخانەيە پاداشتىكى
زۆر وەرەگرن بۆ ھەندىك جۆرى
نەشتەرگەرى، لەوانەش نەشتەرگەرى
كردنەوى دڭ، كەچى بەرپرسان پېي
دەلڭن ئەنجامدانى نەشتەرگەرى لە
بەرژوھەندى نەخۆشدا نىيە.
لە لاىەكى دىكەو لۆرانس رايگەياند
كە ھىچ جۆرە لىك نەيكبوونىكى
لەگەل خانمە ئەكتەرى كۆچ كردووى
ميسرى زويىدە سەرۆتدا نىيە، بەلام
خزماتىيەكى پلە سى لە نيوان خۆى و
ئەكتەر جېرمى رينەردا ھەيە.

٥٧ ژماره (١١٢٠) ٢٠١٧/٥/٢

* بارودۆخی ئیستای هونەری کوردی چۆن دەبینی؟

- بەداخووە هەموو شتێک بووئەتە ریکلام و پاره، هونەریش تەنیا بە پاره و ریکلام پیش ناکەوێ، ئەم هونەرە کاتییە و دوای ماوەیەک لەبەر دەکرێ، ئەگەر یاسایەکی نەبێت وەک هونەرمەند مافەکانی بپارێژێت، چۆن هونەر پیش بکەوێت؟ من چەند بەرھەمیەکم لە کوردستان تۆمارکرد، دوای ماوەیەک لە زۆریەکی کەنال و رادیۆکان گۆرانییەکم بڵاوکراویەوێ بێ ئەوەی یەک دۆلاریشم بۆ بگەرێتەوێ.

* پێتوا نییە هونەرمەندانیش کەمتەرخەمن لەم رووفو؟

- بەڵێ، رەنگە ئەوانیش ھۆکاریک بێ ئەو بارودۆخە ئیستای هونەر کوردی، چونکە بەشێک لە هونەرمەندان گۆرانییەکانیان بەردەوام نمایش دەکەیت لە کەنالەکانی راگەیاندن کە رەنگە لە ناستی پێوستیشدا نەبێ، بەلام گۆرانیش ھەیە لە بەرزترین ناستە و نمایش ناکرێ.

* چۆن دەتوانین هونەری کوردی رزگار بکەین لە گرفتانی

ئاستا تێیکەتووە؟

- گرنگترین کار بۆ پیشخستنێ هونەر بریتییە لەوەی کە بەردەوامی پێ بدرێت لە کوردستانی ئازاد دەرفەتی باش ھەیە، پێوستە ئێمە ھەول بدەین ئەوەی لە دەستمان ھەیە بەکار بهێنین، بەلام هونەر و هونەرمەندان پێوستیان بە یارمەتی ھەیە بۆ بەردەوامی، ھەرۆھا گرنگترین شت ئەوەیە کە رێژ لە هونەرمەندان بگێڕێ و ئەو و ماندوو بوونەکیان لەبەرچاو بگێڕێ.

* زانیاریتان دەرباری سینەمای کوردی و ناستی سینەمای کوردی چۆنە؟

برادەر:

هەموو شتێک بووئەتە ریکلام و هونەریش بە ریکلام پیش ناکەوێ

هونەرمەند برادەر لە ساڵی ١٩٥٨ ناوچەیی مێردین لە خانەوادەیەکی هونەردۆست ھاتۆتە دنیا، لە ساڵی ١٩٧٦ لە شارێ وان بە تۆمەتی گۆرانی گۆرانی کوردی زیندانی کراوە، دوای ١٢ ساڵ ناچار بوو کوردستان جێبەجێی و رووی لە ولاتی ھۆلەندا کرد، جگە لە گۆرانی گۆتن شیعەر دەنووسیت و لە چەندین فیلمدا وەک ئەکتەر بەشداری کردووە لە ھۆلەندا، ئیستاش ھەر لەو ولاتە ژیاوە بۆ سەر دەبات، ئێمەش وەک گۆشاری گولان بە پێوستمان زانی ئەم دیمانییە لە گەڵ ساز بکەین.

* چوونی تۆ بۆ ئیو بواری سینەما لە ھۆلەندا چۆن بوو؟

- کاتێک لە باکووری کوردستان بووم لە بواری شانۆم خۆبەندوو، بەلام چوونم بۆ ئیو بواری سینەما بە رێکەوت بوو، لە ھۆلەندا سالی ۱۹۹۵ فیلمیک بەرھەمھات بە ناوی (ئەو منالە قسە ناکات) ویستیان کوردەکم رۆلی تیدا بینی، بەلام کاتێک ھاتنە مانی ئیمە و کوردەمیان بینی وتیان ئەمە گەورە بۆ رۆلەکە گونجاو نییە، ئەو کات دەرھێنەری فیلمەکەم کە ناوی (بەنسۆن بۆخارت) کە یەکنە لە دەرھێنەرە ناسراوەکانی ھۆلەندا گوتی تۆ فەیسکی سینەماییت ھەیە بۆچی نایە بەشاری بکە منیش وتم لە سینەمای بەشاریم نەکردوو، بۆلام چومەتە سەر شانۆ، وتی: ئاسایە ئیمە ژمارەیک منداڵمان دۆزیوتەو، بەلام ھەندیکیان نازان بە کورمانجی قسە بکەن و ھەندیکیان دیکەشیان کورد نین ھەز دەکەین یارمەتیمان بەدی بۆ ئەوێ فێرە زمانی کوردیان بکەین، منیش چوم لە بواری وەرگێران و فێرکردن ھاوکاریم کردن، بەلام دەرھێنەرەکم وتی ھەز دەکەم تۆ رۆلی باوک بینی، بەم شێوە ھاتمە ئیو بواری سینەما، لە ھۆلەندا نووسینگە ھەن سیقی لە ئەکتەرەکان وەرەگرن کاتێک رۆلێکیان ھەیە و بزائن ئەو ئەکتەرە بۆ ئەم رۆلە دەشی تانگت دەکەن.

* زیاتر چ رۆلێکتان پێ دەسپێرێ؟

- رۆلی بیانی و غەریبە، چونکە ئیمە لە رووی زمانەوہ ناتوانین بە تەواوی وەک کەسیکی ھۆلەندی رۆلەکان ببینین، بە ھەمان شێوە کەسیکی ھۆلەندی ناتوانیت رۆلی کەسیکی بیانی یان پەنا بەر ببینیت، بەداخوہ میدیای ھۆلەندی زیاتر گرنگی بە کارەکانمان دەدات و لە میدیای کوردی بەو شێوە نییە، جگە لە سینەما من لە شانۆش بەشاریم کردوو لە شانۆگەری (ئەو زەلام) لە دەرھێنانی عادل ھەیترووس کە باس لە کوشتنی ئافرەتان دەکات لەسەر شەرف لە ئیو میللەتان رۆژھەلاتی ناوەرست، لە چەندین ولات نمایشمان کرد و تەنیا لە ھۆلەندا (۱۷۰) نمایش کرا، من ھەزم کرد لە کوردستانیش نمایشی بکەم و داواھەکم پێشکەش بە وەزارەتی رۆشنبیری کرد، بەلام نەکرا.

- خۆم لە گەل مۆسیقا کاری شانۆ و سینەماش دەکەم، لە زۆر فیلم لە گەل ھۆلەندی و ئەلمانییەکان رۆلم بینیو، بێگومان سینەمای کوردی ئیستا ھەنگاوی باش تراوہ جوړیک لە دەرکەوتنی سینەمای کوردی بە ناشرە ھەستی پێدەکریت و بەردەوام فیلم بەرھەم دەھێنرێت و لە فەستیڤالە جیھانییەکان بەشاریان کردوو و گەشتوونەتە فەستیڤالێ کان ئەمەش کارێکی زۆر باشە، بەلام سینەما ئەو بەشە گرنگە ھونەرە کە پێوستی بە پارەیک زۆر، پەسپۆریەتی، فێربوون و خۆبەند خەبات ماندووبوونیکی زۆر ھەیە بۆ ئەوێ پەری پێ بدرێت.

* داوین کاری سینەمایی کە بەشاریت تیدا کردی چییە؟

- بەر لە چەند مانگێک بەشاریم لە فیلمیکی کوردیدا کردوو بە ناوی (زاگرووس) لە دەرھێنانی سەھیم خەلیفە، فیلمیکی کۆمەلایەتیە باس لە ژبانی کورد دەکات، لەبەر ئەوێ دوورگە (کریت)ای یۆنانی لە زۆر رووہە لە کوردستان دەچێت بۆیە لەوێ وێنەمان گرت، ھونەرەمەند فەیزا دۆمان کە خەلکی باکووری کوردستانە و ھەلیمە یەلتەر کە لە ئەلمانییا ھاتبوو و لەوێ زۆر بە باشی ناسراوہ و ژمارەیک ئەکتەری دیکە لە فیلمەکە بەشارن.

* بۆچی دەرکەوتنت لە فیلمە کوردییەکان وەکو پێوست نییە؟

- ئەمەش دەگەرێتەوہ بۆ گرنگی پێنەدانی میدیاکانی کوردستان بە کارەکانمان، چونکە من پێشتر بەشاریم لە زنجیرە درامایەکی کردوو بە ناوی (کولانەکانی غەریبی) کە پێنج ئەلقە بوو و نمایش کرا، لێرەدا دەمەوێ باسی ئەو بکەم کە لە سالی ۱۹۹۵ بۆ یەکەم جار بەشاریم لە فیلمیکی درێژی ھۆلەندییدا کرد کە ماوہکە ۹۰ خولەک بوو، ئەم فیلمە ھەوت خەلاتی بەدەستھێنا، دواتر بەشاریم لە فیلمی (شۆرش و شیرین) کرد کە باس لە ھەلبەجە دەکات لە بەرھەمھێنانی زانکۆی ھامپوورگ بوو، ئینجا لە فیلمیکی دیکە بەشاریم کرد بە ناوی (گەنگستەر بۆی) و چەندین فیلمی دیکە کە ھەموویان بە زمانی ھۆلەندی بوون.

